

Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»
Кафедра природничо-математичної освіти

Програма підвищення кваліфікації
учителів хімії (очно-дистанційне навчання)
«Розвиток дивергентного мислення та методика тренінгів як
набуття професійно-педагогічної компетентності»
(загальноосвітня)

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри природничо-математичної освіти

(Протокол 1 від 21.01.2022 р.)

Завідувач кафедри

Олександр ШАПОВАЛОАСЬКИЙ

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою
(Протокол 1 від 27.01.2022 р.)

Голова науково-методичної ради

Павло ХОБЗЕЙ

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма підвищення кваліфікації учителів хімії «Розвиток дивергентного мислення та методика тренінгів як набуття професійно-педагогічної компетентності.»

Розробники: професор кафедри природничо-математичної освіти, кандидат педагогічних наук **Савчин М. М.**

Мета: науково-методичний супровід професійного розвитку вчителів хімії з проблеми розвитку творчого мислення з використанням дивергентних завдань, що формують варіативність розв'язання проблеми і є засобом продукування нових нестандартних ідей.

Напрямок: загальноосвітня підтримка навчання учителів хімії їх професійна спрямованість, рефлексія, що скеровані на виховання та розвиток в учнів дивергентного мислення, як діяльнісного елемента творчої діяльності.

1. Знання концепції розвитку творчого мислення як альтернативи формально-логічного мислення, що веде до обмеження активності та ініціативи.

2. Оволодіння знаннями про основні інтелектуальні чиники дивергентного мислення, їх характерними ознаками.

3. Розкриття суті дивергенції, яка розглядається як неоднозначність, неординарність, нестандартність, гнучкість, оригінальність мислення та рішення проблем, вихід за межі загальноприйнятих стереотипів у навчанні хімії за участю дивергентних завдань.

4. Усвідомлення і розуміння важливості дивергентних завдань для розвитку творчого мислення.

Обсяг: 8 годин (**0,27** кредита ЄКТС).

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна; очно-дистанційна.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

– *професійно-педагогічна компетентність* – обізнаність з актуальними проблемами сучасної школи з питань розвитку творчого мислення.

– *інформаційна компетентність* - знання про науковий напрямок, що забезпечує впровадження дивергентних завдань та допускають гнучкість мислення та більшу кількість правильних відповідей.

– *інноваційна* – здатність застосовувати наукові методи пізнання та різні підходи до розв'язання проблем у навчальній діяльності.

– *рефлексивна* – здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності та визначати індивідуальні професійні потреби.

Місце (місця) надання освітньої послуги: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», заклади освіти Львівської області.

Очікувані результати навчання:

- *знає* концепцію розвитку творчого мислення як альтернативу формально-логічного мислення;
- *описує* основні інтелектуальні чиники дивергентного мислення, їх характерними ознаками;
- *демонструє* вміння складати та розв'язувати дивергентні задачі та вправи з курсу хімії; брати участь у тренінгах.
- *проявляє* здатність використовувати дивергентні завдання у навчальному процесі;
- *порівнює* конвентентні та дивергентні завдання;
- *реалізує* впровадження дивергентних завдань та тренінгів творчості під час вивчення хімії як засоб розвитку творчого мислення.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації:
сертифікат.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1.1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля (*практичне заняття – 1 година*)

Тема 1.2. Очікування учасників. Досвід та потенційний вклад кожного (*практичне заняття – 1 година*)

Модуль 1. Розвиток дивергентного мислення у моделі інтелекту Дж. Гілфордта.

(Час за робочою навчальною програмою – 4 години)

Тема 1.1. Проблема розвитку творчого мислення та її значення для формування творчих здібностей учнів.

(Час за робочою навчальною програмою Л- 2 години)

План лекційного заняття

1.1.1. Характеристика конвергентного та дивергентного мислення. Дивергентне мислення як основа креативності та формування творчих здібностей.

1.1.2. Параметри та критерії творчого мислення за Дж. Гілфордом,

1.1.3. Особливості дивергентних завдань та їх значення для розвитку творчості.

1.1.4. Види дивергентних завдань у курсі хімії.

(Час за робочою навчальною програмою Л- 2 години)

Тема 1.2. Практичний аспект формування дивергентного мислення на прикладі навчальних завдань та тренінгів.

План практичного заняття.

1.2.1. Тренінг як основна форма проведення навчання творчості.

1.2.2. Тести дивергентного та конвергентного мислення: тест альтернативних застосувань.

1.2.3. Тест «віддалених асоціацій».

(Час за робочою навчальною програмою П- 2 години)

Модуль 2 . Круглий стіл (форум). Реалізація розвитку дивергентного мислення участю дивергентних задач і вправ та тренінгів в навчальному процесі. **Презентація добрих практик. Рефлексія.**

(Практичне заняття 2 год.)

Питання круглого столу (форуму).

1. Характеристика концепції розвитку творчого мислення як альтернатива до формально-логічного мислення.

2. Дивергентні завдання, їх значення для розвитку творчого мислення.

3. Практика застосування тренінгів з метою формування творчого мислення засобами навчальних предметів.

Контроль за знаннями, сформованими навичками та досвідом слухачів проводиться систематично: на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми; дискусіях з окремих тем; опитування (вербальна комунікація); виконання практичних завдань та участь у круглих столах (форумах).

Оцінювання розглядається як засіб одержання зворотної інформації про результативність підвищення кваліфікації та внесення коректив у методику роботи зі слухачами курсів. Оцінювання вербальне.

ІІІ. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Назва тем	Кількість годин				
	Всього	Лекції	Практичні	Дискусії	Тренінги
Тема 1. Реєстрація учасників. Ознайомлення з програмою модуля	2		1		
Тема 2. Очікування учасників. Досвід та потенційний вклад кожного			1		
Модуль 1. Розвиток дивергентного мислення у моделі інтелекту Дж. Гілфорда.	4	2	2		
Тема 1.1. Проблема розвитку творчого мислення та її значення для формування творчих здібностей учнів		2			

Тема 1.2. Практичний аспект формування дивергентного мислення на прикладі навчальних завдань та тренінгів.			2		
Модуль 2 . Круглий стіл (форум). Реалізація розвитку дивергентного мислення участю дивергентних задач і вправ та тренінгів в навчальному процесі. Презентація кращих практик. Рефлексія.			2		
Всього:	8	2	6		

Використана література

1. Гилфорд Дж. Три сторони інтелекта. Дж. Гилфорд. // Психологія мышлення: Под ред. А. В. Матюшкина. – М. Прогресс, 1969. – С.433 – 456.]
2. Горальський А. Теорія творчості. /А. Горальський (пер. з польської О. Гірною). – Львів: Каменяр – Warszawa : Universitas Rediviva. – 2002. – 144 с. – С. 49.
3. Драйден Г., Вос Дж. Революція в навчанні / Г. Драйден, Дж. Вос.
4. Концепція нової української школи [Електронний ресурс]. — Режим доступу:<http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepziya.html>
5. Прокша М., Сільни П. Дивергентні задачі як засіб розвитку творчих здібностей учнів // Радянська школа. – 1990. – №10. – С.67 – 69. С. 67.
6. Савчин М.М., Гірний О.І. Творчість як педагогічна проблема: тренінг творчості. / М.М. Савчин, О.І. Гірний. // Педагогіка і психологія. – 2013. – № 3 (80). – С. 43-50.
7. Савчин М. М. Використання тренінгу під час навчання хімії. Тези доповідей IV Науково-методичної конференції «Сучасні тенденції навчання хімії», Львівський національний університет імені Івана Франка, 14 квітня 2018 року. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 82 с. – С. 39.
8. Савчин М. М. Формування творчого мислення учнів з використанням дивергентних завдань у курсі хімії. Тези доповідей VII науково-методичної конференції «Сучасні тенденції навчання хімії», Львівський національний університет імені Івана Франка, 18-20 березня 2021 року. В-во Львівського національного університету імені Івана Франка, 2021. – 91 с. – С. 22.